

Aiapoed ja turud on täis ilusate klantspiltidega pakendeid. Raske on jätta midagi ostmata. Siit need riukad algavad. Mitte igast pakendist ei võrsu kaunis lilleke. Kui tundub, et liiliasibul või püsilillejuurikas on mädanenud või tohletunud, paluge pakk avada. Iga müüja sellest muidugi vaimustatud pole ja mõni ei avagi. Siis tänage teda “meeldiva” teeninduse eest ja minige teise müügikohta.

Puukoolis on lihtsam. Vaevalt et seal üritatakse kaenlasse soku-tada kärbuvat kahemeetrist elupuud. Aga sealgi peab olema meelekindlust, et mitte esimest Hollandist toodud istikut kätte kahmata. Küsige naabritelt ja sõpradelt, millised viimastel aastatel ostetud puud ja põõsad on hukkunud ning alles siis tehke oma valik.

Kui te pole sügisel oma aeda multšitud, siis tehke seda kevadel. Hea multš on freesturvas: hoiab niiskust ja kui kerge on sellest umbrohtu välja tõmmata. Hinnalt ja kvaliteedilt on üks paremaid Biolani oma (250-liitrises kotis). Hea on ka lagunenenud lehekompst.

Kui elate metsa läheduses, on praktiline tuua multšiks metsakõdu. Lehtpuukõdu võite probleemideta kasutada. Happeline okkakõdu sobib aga vaid rododendronite, eerikate, kanarikkude ja teiste hapulembeste taimede pinnakatteks.

Enne kui läheb köögivilja ja maitsetaimede külvamiseks-istutamiseks, tasub mõelda, millised neist sobivad kõige paremini koos kasvama ja milliseid kooslusi võiks vältida (vt tabel). Heade ja halba-de naabrite väljaselgitamisel on arvestatud taimede ühiseid haigusi ja kahjureid, toitainete tarbimist jpm. Nimekiri pole muidugi täielik, märgitud on vaid suurimad taimevahelised sümpaatiad ja antipaatiad.

AARNE KÄHR

Esireas harilik rosmariin 'Abraxas', rohemünt, sidrun-liivatee, must piparmünt 'Citaro'. Taga must piparmünt 'Chocolate' ja tähklavendel.

Noortaimedega saab lihtsamalt ja soodsamalt

Kui teil pole võimalust või tahtmist suvelilli ja maitsetaimi ette kasvatada, minge aiaärisesse ja ostke juba “valmis” taimehakatised.

Paljud suvelilled ja ürdid tuleb külvata õige varakult, et nad suve alguseks piisavalt suureks jõuaksid kasvada. Tänu pisikestele taimehakatistele, mida aiaärid juba mitmendat kevadet müüvad, ei pruugi seda vaeva näha. Ei pea mässama peenikese seemnega ega muretsema külvide pärast, rõõmu taime üleskasvatamisest saab aga ikkagi tunda.

Tõsi, üks väiketaim maksab kõvasti rohkem kui see, mille oleksite seemnest saanud. Kuid võrreldes juba õitsvate pottidega, mis mais müügile tulevad, on varakevadel ostetud taimebeebi hind mitu korda väiksem.

Aiakeskustes on praegu hea valik noortaimi. Ampli- ja kastitaime-dest on saada eri sorti ripp-petuniaid, ripp-raudürte, pelargoone, lobeeliaid, fuksiaid jne, ripp-potti saate osta ka maasikaid. Põnevate sortidega üllatavad ürdid.

Praegu on kaval suviste ampelite ja lillekastide jaoks taimed soodsalt valmis varuda, anumadki võib juba ära kujundada.

Pisiürtide puhul on hea see, et kuna ühte maitsetaime ei pea

aias palju olema – perele piisab täiesti mõnest rosmariinist, sidrunmelissist, mündist jne –, saab osta palju eri liike-sorte, et need järele proovida, ja kujundada põneva ürdianuma.

Kodus istutage taimebeebid suuremasse potti või pange kohe lillekasti või amplisse. Amplisse, mille ülemine läbimõõt on 32 cm, on paras panna 4–5 taime, üks keskele ja teised serva. Siis saate tõeliselt uhke lillepalli. Taimeanumaid hoidke ruumis võimalikult valguses kohas.

Kümmekonna päeva pärast peaksid taimed olema juurdunud. Nüüd võite hakata neid paari nädala tagant väetama, kasutage suvelillede või õitsvate toataimede väetist. Esimestel kordadel tehke veidi lahjem lahus.

Nüüd on paras aeg ka latvu näpistada, et taimed muutuksid tihedamaks. Kindlasti kärpige petuniaid ja raudürte. Kui öökülmad enam ei kimbuta, saab anumad viia alaliselt õue.

Kui ürdid on veidi kasvanud, võib hakata kohe nende lehti kasutama. Kärpimine teeb neile ainult head, sest taimed kasvavad tihedamaks.

Paari nädala tagant kosutage maitsetaimi mõne orgaanilise väetisega (poest saab osta näiteks mereadruekstrakti).